

Indeks potrošačkih cijena (CPI) Septembar 2014. godine

Mjesečna inflacija u septembru iznosila +0,5%

Mjesečna inflacija u septembru, mjerena indeksom potrošačkih cijena iznosila je +0,5%, dok su potrošačke cijene u odnosu na isti mjesec prethodne godine bile niže za -0,7%. Najveći uticaj na mjesečnu stopu inflacije imali su rast cijena: povrća; odjeće; voća; obuće; čvrstih goriva.

Posmatrano po glavnim grupama, mjeseci rast cijena zabilježen je u grupama: Odjeća i obuća (+3,7%); Hrana i bezalkoholna pića (+0,9%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (+0,5%); Rekreacija i kultura (+0,4%); Zdravlje (+0,1%), dok je pad cijena zabilježen u grupama: Hoteli i restorani (-3,6%); Prevoz (-0,9%); Ostali proizvodi i usluge (-0,4%). Cijene u grupama: Alkoholna pića i duvan; Pokućstvo i rutinsko održavanje stana; Komunikacije; Obrazovanje su ostale na nivou cijena iz prethodnog mjeseca.

Pozitivne godišnje stope inflacije u septembru zabilježene su u grupama: Zdravlje (+2,2%); Odjeća i obuća (+1,8%); Alkoholna pića i duvan (+0,8%), dok su negativne godišnje stope inflacije zabilježene u grupama: Komunikacije (-3,9%); Prevoz (-1,6%); Pokućstvo i rutinsko održavanje stana (-1,4%); Hrana i bezalkoholna pića (-1,0%); Ostali proizvodi i usluge (-0,9%); Hoteli i restorani (-0,6%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (-0,4%); Rekreacija i kultura (-0,1%).

**Grafik 1. Indeks potrošačkih cijena (CPI),
godišnje stope inflacije**

Tabela 1. Stopi inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena, u %

	Naziv	Ponderi %	Sep 2014 Ø 2013	Sep 2014 Avg 2014	Sep 2014 Sep 2013	Jan-Sep 2014 Jan-Sep 2013
00	CPI - ukupno	1000,0	-0,6	0,5	-0,7	-0,9
01	Hrana i bezalkoholna pića	386,4	-1,7	0,9	-1,0	-2,0
02	Alkoholna pića i duvan	37,9	4,1	0,0	0,8	4,9
03	Odjeća i obuća	70,7	-0,3	3,7	1,8	-0,8
04	Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva	153,1	0,5	0,5	-0,4	0,2
05	Pokućstvo i rutinsko održavanje stana	46,9	-1,1	0,0	-1,4	-0,9
06	Zdravlje	38,2	2,5	0,1	2,2	2,1
07	Prevoz	101,0	-0,4	-0,9	-1,6	-0,3
08	Komunikacije	57,1	-3,3	0,0	-3,9	-3,9
09	Rekreacija i kultura	27,2	-1,5	0,4	-0,1	-3,5
10	Obrazovanje	15,7	0,0	0,0	0,0	0,1
11	Hoteli i restorani	23,0	0,5	-3,6	-0,6	0,8
12	Ostali proizvodi i usluge	42,8	0,1	-0,4	-0,9	1,0

Grafik 2. Uticaj pojedinačnih oblasti na godišnju stopu inflacije (u %), sept. 2014.

Tabela 2. Grupe koje su najznačajnije uticale na mjesecnu stopu inflacije, sept. 2014.

COICOP/ HICP	Naziv grupe	Ponderi %	Mjesečna inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0117	Povrće	38,4	7,5	0,29
0312	Odjeća	39,3	4,9	0,19
0116	Voće	22,5	7,8	0,17
0321/2	Obuća, uključujući popravku i iznajmljivanje obuće	30,8	2,3	0,07
0454	Čvrsta goriva	40,0	1,7	0,07
0911	Oprema za prijem, snimanje i reprodukciju slike i zvuka	3,6	3,0	0,01
0113	Riba	10,6	0,8	0,01
0115	Ulja i masti	16,3	-1,3	-0,02
0112	Meso	104,6	-0,2	-0,03
0114	Mlijeko, sir i jaja	84,3	-0,3	-0,03
0111	Hljeb i žitarice	61,7	-0,6	-0,04
1120	Usluge smještaja	5,7	-12,1	-0,07
0722	Gorivo i mazivo	51,0	-1,8	-0,09

Tabela 3. Grupe koje su najznačajnije uticale na godišnju stopu inflacije, sept. 2014.

COICOP/ HICP	Naziv grupe	Ponderi %	Godišnja inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0117	Povrće	38,4	3,6	0,14
0732	Prevoz putnika drumom	18,9	5,1	0,10
0411/2	Stvarne rente	13,2	6,7	0,09
0116	Voće	22,5	3,6	0,08
0611	Farmaceutski proizvodi	23,8	3,2	0,08
0321/2	Obuća, uključujući popravku i iznajmljivanje obuće	30,8	2,3	0,07
0312	Odjeća	39,3	1,4	0,06
0112	Meso	104,6	0,5	0,05
0951	Knjige	5,5	9,9	0,05
1120	Usluge smještaja	5,7	-3,5	-0,02
0942	Usluge kulture	3,5	-8,1	-0,03
0520	Tekstilni proizvodi za domaćinstvo	3,6	-8,1	-0,03
0122	Mineralna voda, bezalkoholna pića, voćni i povrćni sokovi	12,5	-3,1	-0,04
1211	Frizerske, kozmetičke i druge lične usluge	12,9	-4,5	-0,06
0118	Šećer, džem, med, čokolada i konditorski proizvodi	18,2	-4,2	-0,08
0451	Električna energija	71,6	-2,3	-0,17
0114	Mlijeko, sir i jaja	84,3	-2,4	-0,21
082/30	Telefonska i telefaks oprema, telefonske i telefaks usluge	56,8	-4,0	-0,22
0722	Gorivo i mazivo	51,0	-5,0	-0,25
0115	Ulja i masti	16,3	-20,6	-0,34

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Indeksi potrošačkih cijena (CPI) su najvažniji kratkoročni indikatori i osnova za donošenje odluka u oblasti ekonomije i finansija. Od januara 2009. godine koriste se kao *zvanična mjera inflacije* u Crnoj Gori.

Indeks potrošačkih cijena koristi se za usklađivanje plata i zarada u skladu sa kolektivnim ugovorima, te penzija i socijalnih davanja. Takođe se koristi za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Indeks potrošačkih cijena se definije kao mjera prosječne promjene cijena fiksne korpe roba i usluga koje domaćinstvo kupuje u cilju zadovoljenja svojih potreba.

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena izražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava na domaćoj teritoriji.

Lista proizvoda se redovno revidira kako bi se očuvala njena reprezentativnost u pogledu strukture potrošnje i navika potrošača.

Podaci se objavljaju 15-tog u mjesecu za prethodni mjesec na našem web sajtu www.monstat.org

Uticaj pojedinih grupa na stopu inflacije pokazuje koliko je data podgrupa uticala na ukupnu stopu inflacije. Uticaj zavisi od pondera i stope inflacije date grupe. Ponderi predstavljaju relativno učešće potrošnje domaćinstava određene grupe ili podgrupe proizvoda u ukupnoj potrošnji. Zbog toga ponderi imaju važnu ulogu u računanju stope inflacije. Oni predstavljaju "važnost" određene grupe proizvoda u ukupnoj potrošnji domaćinstava u određenom referentnom periodu. Na primjer, ako tokom određenog mjeseca cijene hljeba porastu za 10%, ovo će uticati na rast inflacije za oko 0.5% ($10 \times 5\% = 0.5\%$ - pošto je učešće hljeba u ukupnim troškovima 5%). Međutim, ako cijene ljekova zabilježe rast od 12%, ovo bi povećalo inflaciju za 0.06% ($12 \times 0.5\% = 0.06\%$ - pošto je učešće ljekova u ukupnim troškovima 0.5%). Ovaj jednostavan primjer pokazuje koliko veliki uticaj imaju ponderi na konačnu cifru koja prikazuje inflaciju.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremio:
Miroslav PEJOVIĆ
Tel. +382-20-230 805
contact@monstat.org